

AVUI, 31 D'OCTUBRE

DIA DE LES PERSONES SENSE LLAR

► Caritas denuncia que les **persones sense llar** es troben «sense sortida» davant un sistema de protecció que no funciona

► La **covid-19** ha agreujat encara més les dificultats permanents que tenen aquestes persones per a accedir als drets fonamentals

► Urgeix respondre als reptes d'una **emergència humana** que afecta 40.000 persones en situació de sensellarisme

La celebració del Dia de les Persones Sense Llar, que enguany té lloc el 31 d'octubre, torna a reunir les organitzacions socials que treballen amb aquestes persones per a denunciar les dificultats continuades i permanents que afronten per a accedir als drets fonamentals i que s'han agreujat encara més durant la pandèmia.

En aquesta edició, les entitats que impulsen en tota Espanya la Campanya de Persones Sense Llar llancen una alerta sota el lema «Sense sortida? Perduts en un sistema de protecció social que no protegeix. Diguem prou. Ningú Sense Llar» per a posar el focus en el laberint al qual s'enfronten unes persones perdudes en un sistema de protecció social que no funciona.

Davant aquesta realitat, Caritas, Faciam (Federació d'Associacions i Centres d'Ajuda a Marginats), XaPSLL (Xarxa d'Atenció a Persones Sense Llar de Barcelona) i besteBI (Plataforma per l'Exclusió Residencial) a favor de les Persones Sense Llar de Bilbao) demanen el suport de la ciutadania i dels mitjans de comunicació per a reclamar a les Administracions públiques la posada en marxa d'una protecció social adequada, justa i digna per a totes les persones, conforme als drets fonamentals.

«Parlem -alerta Enrique Domínguez, responsable de Persones Sense Llar de Caritas Espanyola— d'una realitat que afecta les aproximadament 40.000 persones en situació de sensellarisme acompanyades per Caritas i a les 2.500.000 persones en extrema vulnerabilitat que existeixen avui al nostre país a conseqüència dels efectes de la crisi i que ens demana respondre sense més dilacions als reptes que aquesta emergència humana ens llança a tots».

L'aparició de la covid-19 ha generat una realitat extraordinària en la qual les persones més fràgils i vulnerables viuen amb major cruïra la desprotecció social. Com afirma Domínguez, «aquesta és la realitat que constatem des de Caritas i des de les entitats, cada dia més complexa i difícil perquè aquestes persones puguin accedir als drets humans i als recursos necessaris per a poder viure amb dignitat, i per a mantenir l'esperança d'aconseguir sortir d'un cercle de pobresa i de la falta d'oportunitats que dia a dia els va asfixiant més».

► **NOVES REALITATS DETECTADES**
La covid-19 ha suposat l'agreujament de situacions de milers de persones que es trobaven en un habitatge insegur o inadequat, o que fins i tot estaven ja en situacions d'exclusió i que, amb l'impacte afegit de la pandèmia, s'han vist expulsades dels seus habitatges o dels allotjaments precaris en els quals es trobaven.

De manera concreta, els efectes més devastadors es detecten en els següents casos:

- Persones sense títol legal en els seus allotjaments o llocs en els quals viuen i que han hagut d'abandonar els seus habitatges davant el temor al contagi del propietari/ària.

- Persones que portaven allotjades anys en pensions o hostals econòmics que van tancar les portes en l'estat d'alarma i que han hagut d'abandonar sense una alternativa residencial.

- Doncs que s'han vist sobtadament en situació de carrer (empleades de llar en règim intern expulsades dels domicilis, dones víctimes de tràfic o que exercien la prostitució i les han tret clubs o pisos on s'allotjaven...).

- Persones que han hagut d'abandonar els seus habitatges o allotjaments per la situació d'amuntegament que vivien, i que s'han vist en la necessitat de mantenir una quarantena o aïllament i no tenien on fer-ho.

- Persones temporeres sense una alternativa d'allotjament segura ni adequada, molt més exposades al contagi.

En aquest ja més d'any i mig des que va aparèixer la pandèmia, l'Observatori de la Realitat Social de Caritas ha constatat situacions d'una gran desprotecció social, personal, afectiva o emocional. Alguns exemples d'aquest augment de la desprotecció i ma-

yor vulnerabilitat són:

- Més de la meitat de la població activa acompanyada per Caritas (53%) està en situació de desocupació.

- El gener de 2020, 258.000 persones ateses per Caritas vivien en llars que no han percebut cap ingrés, 75.000 persones més que abans que comencés la present crisi.

- El 67% de les famílies ateses per Caritas diuen comptar amb cap o insuficient informació com per a tramitar l'Ingrés Mínim Vital (IMV).

- A conseqüència de les seves precàries condicions econòmiques, més de 700.000 persones acompanyades per Caritas resideixen en llars que no disposen de diners per a pagar l'habitatge ni els subministraments. Al seu torn, el 16% de les famílies ateses per Caritas s'han vist obligades a canviar d'habitatge.

- Prop de la meitat de llars tenen greus dificultats per a afrontar les despeses de lloguer o hipoteca (44%), així com les despeses de subministrament associats a l'habitatge (47%), la qual cosa suposa una deterioració en les seves condicions de vida.

► UN SISTEMA DE PROTECCIO SOCIAL QUE HA FALLAT

Com s'assenyala en els materials editats dins la Campanya, aquestes realitats de vul-

nerabilitat i deterioració de milers de persones i famílies confirmen que els sistemes de protecció social han fallat i hi han deteriorat encara més les ja per si mateix tenien una afeblida situació dels més vulnerables.

Les entitats socials asseguruen que una conseqüència directa de les mesures de confinament i de manteniment de les mesures de protecció sanitària va ser la reducció, o cancel·lació automàtica, de les intervencions socials i sanitàries presencials.

Tot el sistema de protecció social, ja fràgil per si mateix, es va veure fortament ressentit i impactat, amb el que moltes persones amb situacions vitals molt complicades no van tenir un altre remei que paraitzar o posposar processos d'acompanyament personal, o d'accés a recursos i prestacions socials.

► PROPOSTES PER A UN SISTEMA DE PROTECCIO SOCIAL ADEQUAT I ACCESSIBLE

Des de la Campanya de Persones Sense Llar s'urgeix, després del greu impacte de la covid-19, a l'enfortiment de les polítiques públiques, posant el seu focus en les persones més vulnerables, que moltes vegades són invisibles o ni tan sols estan en el sistema, a fi de facilitar l'accés i exercici real del dret a la protecció social, que en moltes ocasions no es garanteix, o és molt deficient i limitat.

Els mecanismes de protecció s'han d'implementar i fer reals per mitjà de:

- Facilitar l'accés al dret a la protecció social en els processos administratius, en els terminis, en la flexibilitat, en els espais, etc.).
- Garantir l'exercici del dret a la protecció social, a través del desenvolupament i adaptació de sistemes de prevenció, protecció i seguiment des dels serveis socials, i amb eines com l'acompanyament social, etc.

- Garantir l'accés i gaudi del dret a la justícia en els casos de vulneració dels seus drets.

Al costat d'això, un sistema de protecció social adequat deuria:

- Desenvolupar mesures de caràcter preventiu, i no merament assistencials.
- No limitar-se a facilitar l'accés a prestacions econòmiques, sinó ser una veritable eina de canvi i millora de la vida de les persones, incloent-hi mesures d'acompanyament social a curt, mitjà i llarg termini.
- Tenir en compte la participació de les persones vulnerables en el disseny de les polítiques públiques que desenvolupen els seus drets humans.
- Incloure i afavorir accions d'avaluació i coordinació.

► QUÈ PUC FER JO?

Les entitats promotores de la Campanya de Persones Sense Llar conviden també a la ciutadania, a títol personal, a comprometre's i contribuir a la millora de la qualitat de vida de les persones en situació d'exclusió o sense llar, a intentar posar-se en el lloc de l'altre, o a preguntar-se per la realitat que estan vivint les persones més vulnerables.

Els projectes a Caritas Menorca

En Caritas Menorca des del Programa d'Inclusió Social duem a terme diversos projectes específics d'atenció a les persones amb dificultats d'habitatge: Els Pisos Socials i Acompanyament en Drets.

El projecte de **Pisos Socials** de Ciutadella i Maó pretén realitzar una tasca preventiva i de suport amb les persones i famílies en situació de risc d'exclusió residencial, per tal que puguin establir un futur més estable i un allotjament autònom. Disposem de tres pisos, un a Ciutadella i dos a Maó. Els pisos disposen actualment d'un màxim total de 23 places (10, a Ciutadella i 8 i 5 places, a Maó).

De gener a 22 d'octubre de 2021 un total de 25 persones han residit als pisos socials, de les quals, 9 han estat menors. Entre els residents als tres pisos hem comptat amb 7 famílies, 4 d'elles monoparentals.

El projecte d'**Acompanyament en Drets Socials** bàsics atén a persones en risc d'exclusió social que tenen demandes relacionades amb la denúncia i la defensa dels drets socials bàsics, com són la sanitat, l'educació i la vivenda, i ho fa mitjançant diferents accions.

De gener a 22 d'octubre de 2021 s'han acompanyat a 187 persones (258 beneficiaris totals) en demandes relacionades principalment amb vivenda, salut i higiene, alimentació i àmbits jurídic i laboral.

En quant als tipus de demandes i intervencions fetes, destaquem:

- ✓ 44% demandes relacionades amb la vivenda
 - ✓ 27% demandes de salut i higiene
 - ✓ 5% relacionades amb temes jurídics
 - ✓ 5% relacionades amb problemàtiques en cobrir la necessitat d'alimentació
 - ✓ 19% altres àmbits
- En quant a ajudes econòmiques concedides, les més significatives són:
- ✓ 42% ajudes relacionades amb la vivenda
 - ✓ 34% ajudes de salut i higiene infantil
 - ✓ 16% ajudes per necessitats bàsiques d'alimentació
 - ✓ 4% ajudes per tràmits i transport
 - ✓ 4% ajudes per tràmits jurídics

Dins del projecte d'acompanyament en Drets s'inclou específicament l'atenció i l'acompanyament a Persones sense llar de Menorca. Amb l'objectiu de detectar i poder acompanyar a aquestes persones que estan vivint en situació de sense llar, amb algunes d'elles, s'ha continuat treballant aspectes bàsics, de manera puntual alguns dies de la setmana, amb les següents accions:

- ✓ Acollida
- ✓ Prestació de serveis bàsics:
 - Servei d'higiene personal i perruqueria
 - Servei de bugaderia
- Un total de 48 persones han estat fent ús dels serveis de dutxa i bugaderia, durant aquests casi 10 mesos d'enguany.